

ריבונה של תורה

רעיונות ומאמרים לפרשת השבוע

ה'תשפ"ב | פורשת תולדה | ח' אדר א' תשפ"ב | ג' אדר א' תשפ"ב | שנת ה'תשפ"ב

אורו של משיח ושל משה

"הגאולה תהיה בזכותו של משה רבינו, ולכן נתארכה הגלות, כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה"

הגאולה. ועל כן אמר הכתוב שכדי להחיש את הגאולה מצווים ישראל לעורר את זכותו של משה רבינו, כי הגאולה תהיה בזכותו, וזאת על ידי שיקחו "אליך שמן זית זך", וכדברי האור החיים הקד' שיעמלו בתורה לשמה, ועל ידי זה יזכו להעלות נר תמיד, בביאת המשיח ובבנין בית המקדש.

ובספר 'קול אליהו להגר' א (פס' כז) כתוב, "כבר העירו המפרשים מדוע לא נזכר שמו של משה רבינו בפרשה זאת. ויש לבאר הטעם, כי ז' באדר יום פטירתו של משה חל תמיד בשבוע של פרשת תצוה [מלבד פעמים רחוקות שאינו כן], והשי"ת הצופה ומביט עד סוף כל הדורות, ידע מראש כי בז' אדר יסתלק משה רבינו, ולכך לא הזכיר שמו בפרשה הזאת לרמז על זה".

אמנם לדברינו לעיל נראה להוסיף על דברי הגר"א, כי כידוע גם יום לידתו של משה הוא בז' באדר, ומצאנו במדרש (הביאו האמרי אמת בפר' תרומה) שכשנולד משה נתמלא הבית כולו אורה, כנגד אורו של משיח. ולכן חלה פרשת תצוה ביום לידתו של משה, כי בה נזכרה ההארה המיוחדת למשה שבעבורה נזכה בקרוב לאורו של משיח.

הגר"א – "בגלות זו יהיו כל הנפלאות בתורה ויתבקע ימא דאורייתא"

יסוד זה שגאולתנו מגלות החל הזה תהא בזכות העסק בתורת משה נתבאר אף בדברי הגר"א בתקו"ז: "גי' גלויות נגאלו על ידי זכות אבות, וגלות זו כנגד משה, ולכן יגאלו בזכות התורה, ובגלות זו יהיו כל הנפלאות בתורה ויתבקע ימא דאורייתא".

ונמצינו למדים שבכל גאולה יש לאחוז במידת הצדיק שהגאולה תהיה בעבורו וללכת בדרכו, ומכיון שגלותנו היא הגלות הרביעית שתהיה בזכות משה רבינו, ומשה זכה שתינתן התורה על ידו לישראל, לכך עיקר הגאולה תלוי בעסק התורה, וכל מי שמוסר נפשו ומאדו בעמל התורה הרי שבזה זוכה הוא לקרב את הגאולה. ואף שיש זכויות רבות ועניינים רבים המקרבים את הגאולה, מכל מקום כיון שעיקר עיכובה הוא מחמת ביטול תורה, על כן החשת הגאולה תלויה במידת עסק התורה בישראל.

והאור החיים הקד' הזכיר ענין זה אף בתחילת התורה (בראשית א, א) וכתב, "וחושך על פני תהום- ירמוז על הגלות המר אשר אנו בו שקועים בתהום שאין לו סוף. ואומרו "ורוח אלהים" וגו' אמרו במדרש (ב"ר ב, ד) זה רוחו של משיח. "מרחפת על פני המים" אין

מכל ענייני המשכן נתייחדה דוקא הארת המנורה למשה רבינו, וכפי שנאמר "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד". והמפרשים עמדו בטעם הדבר שהדגיש הכתוב את לקיחת השמן למנורה אל משה רבינו בדוקא. **וה'אור החיים' הקד'** ביאר זאת על פי יסוד מוסד שיש בו לקח חשוב וחיזוק גדול לדורנו דור הגאולה. וזו לשונו: "ובדרך רמז יתבאר הכתוב על דרך דברי הזוהר חדש, כי בגלות הראשונה נגאלו ישראל בזכות אברהם, ובשניה נגאלו בזכות יצחק, ובשלישית נגאלו בזכות יעקב, ובגלות הרביעית הלא היא גלותנו אנו מחורבן בית שני ועד היום, תלויה הגאולה בזכותו של משה רבינו. ולכן נתארכה הגלות, כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה.

וזה הוא שרמז הכתוב כאן באומרו "ואתה תצוה את בני ישראל", כי כבר דרשו חז"ל "אין צו אלא מלכות", כי משה רבינו ימלוך עלינו לעתיד, והתנאי לכך הוא שיעסקו ישראל בתורה, וזה שאמר "ויקחו אליך שמן זית זך" ירמוז אל התורה שנמשלה לשמן, מה שמן מאיר לעולם כך התורה. ודקדק לומר "זך", שצריכין לעסוק בתורה לשמה בלי "שמרים", דהיינו שלומד לשם קינטור ח"ו או לשם כבוד. ואמר עוד "כתית", כי צריכים ישראל לעסוק בתורה ולכתת גופם וכוחם "עכ"ד.

ז' באדר יום לידתו ופטירתו של משה רבינו חל תמיד בשבוע של פרשת תצוה

ומעתה נבין היטב מדוע נתייחדה הארת המנורה למשה בדוקא, כי אור המנורה רומז לאור התורה, שריבוי הוא שיעורר את זכותו של משה הנדרשת לגאולתנו.

ועומק הענין יתבאר על פי דברי המדרש שהביא רבינו בחיי (שמות כז, כ), שבמילה "כתית" נרמזו שני בתי המקדשות שנחרבו, כי בית ראשון עמד כמנין ת"י שנים, ובית שני ת"כ שנים, שהם יחד "כתית". ונרמזו דוקא במילה כתית שענינה כתישה ורמיסה. אך הבית השלישי שיבנה במהרה בימינו נרמז במה שנאמר "למאור" שהוא מלשון "קומי אורי כי בא אורך" (ישעיה ס, א). וכן נאמר בו "להעלות נר תמיד" כי הוא יעמוד לעד לעולם.

וזהו שנאמר "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד". כי בדברים אלו נרמז מפתח

מיס אלא תורה (בי"ק יז, א), על דרך אומרם **בזוה"ק** (בהשמטות לחלק א, יג) **שלא יגאלו ישראל אלא בזכות התורה שנמשלה למים**.

כשם שנאמר במשה "ולא ידע איש את קבורתו" כך קץ הגאולה לא נודע לשום בריה

ופנינה יקרה מצאנו בענין זה בדברי החיד"א **ב'פני דוד'** (פ"ר פקודי אות יב) בביאור הפסוק "אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה". כי הנה פירש **רבינו אפרים** שתיבות **"על פי"** הם בגימטריא **"קץ"**. וביאר החיד"א שזהו שנאמר "אשר פקד על פי משה", שנרמז בזה שקץ הגאולה תלוי במשה, וכפי שנתבאר **בזוה"ק** שמשם תובע יקרא דאורייתא ואינו חפץ לגאול את ישראל כל עוד שאינם עמלים בתורה כראוי.

והוסיף עוד, שזהו שנאמר **בנבואת מלאכי** (ג, כב-כג) "זכרו תורת משה עבדי וכו', הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא", כי ביאת אליהו לבשר הגאולה תלויה בעסק ובעמל בתורת משה, כי בזכותו תבוא הגאולה.

ודבר נפלא כתב בספר **מעלות התורה לרבי אברהם אחי הגר"א**, כי כיון שגאולתנו תהיה בזכות משה לכן נסתם קיצה ולא נודע ת"ס זמנה, כשם שנאמר במשה "ולא ידע איש את קבורתו".

והביא עוד **מהזוה"ק** על הפסוק "נרפים אתם נרפים" (שמות ה, יז) שהוא כנגד הגלות האחרונה, שכיון שמתרפים מן התורה לכן תכבד העבודה על האנשים במיסים וארנוניות.

משיח ואליהו ומאימתי קורין את שמע בערבית

ורבינו יוסף חיים בספר 'בן יהוידע' (ברכות ב, א) פירש בדרך זו את דברי המשנה הפותחת את הש"ס- **"מאימתי קורין את שמע בערבית, משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן"**. כי "משיח" ו"אליהו" הם בגימטריא 410 כמנין **"שמע"**. ועל כך שאל התנא אימתי יקראו ל"שמע" דהיינו למשיח ואליהו לבא ולגאול אותנו מהגלות שנמשלה לערב. והשיב "משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן", דהיינו שהגאולה תבוא כאשר התלמידי חכמים שנקראו 'כהנים', יכנסו לבתי המדרש ל"אכול" ולעמול בתרומתן הלא היא תורה שבעל פה.

"כִּה שֶׁהִיא הִיא שִׁיהִיה" ר"ת "משה"

ברם, מלבד זאת שהגאולה תהיה בזכותו של משה רבינו, הרי שמצאנו קשר ואף יותר מכך בין משה רבינו למלך המשיח [ראה בספר **תפארת שלמה** (ע"ת לקוטים שה"ש ג) שדבר זה רמוז ב"ישמח משה במתנת חלקו", כי ישמח אותיות משיח] וכפי שרמז האור החיים הקד' בדבריו שהובאו לעיל **"כי משה רבינו ימלוך עלינו לעתיד"**.

ובפרשת ויחי (בראשית מט, יא) הרחיב בזה יותר וכתב, "הלא ידעת דברי הזוה"ק כי משה אשר גאל את אבותינו ממצרים הוא יגאל אותנו וישיב בנים לגבולם, שנאמר (קהלת א, ט) "מה שהיה הוא שיהיה" שהוא ר"ת "משה". ולא יקשה בעיניך שהלא המשיח הוא משבט יהודה ומזרע דוד והיאך אנו אומרים שהוא משה הבא משבט לוי. כי יש לך לדעת כי בחינת נשמת משה כלולה מ"י"ב שבטי ישראל, וענף שבטו של דוד במשה הוא, ולזה תמצאנו בארץ מדבר שהיה מלך וכהן ולוי ונביא וחכם וגיבור, שהיה כולל כל הענפים שבקדושה, ולעתיד לבא תתגלה בעולם שורש המלכות שבמשה, **שהוא עצמו מלך המשיח והוא דוד והוא ינון ושילה**".

עוד הוסיף כי על גאולה זו שתהא בזכותו של משה נאמר (בראשית מט, יא) "כיבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה", **"כי בגלות הרביעית שבה יתגלה הגואל צריך שתהיה ביד ישראל מצות עסק התורה, וזולת זה יתעכב מלבו"**. ולזה רמז באומרו "כיבס ביין", כי כוחו הוא עסק התורה שיתעסקו ישראל ביניה של תורה".

וכעין זה כתב **השפתי כהן** (במדבר ט, יט) "מה שהיה הוא ראשי תיבות 'משה', כי כמו שהיה הוא הגואל הראשון כן יהיה הגואל האחרון, **שעתיד שיבוא עם מלך המשיח**". [ונספר אור זרוע לצדיק (אות ה) כתב ר' צדוק הכהן, שכמו שמשם רבינו לא גדל בתוך כלל ישראל אלא בבית המלך, כך המשיח יגדל בין הגויים ויתגלה לפתע לישראל].

בדור הגאולה יהיו בישראל תלמידי חכמים רבים, וזה יהיה סימן לביאת המשיח

ובקונטרס דברי חלומות (אות ג) **לר' צדוק הכהן** כתב שנתגלה לו בחלום כי בני הדור שבו יבוא המשיח יהיו כולם משורש נשמות בני דור המדבר, ויגאלם המשיח שהוא משורש נשמת משה. וכן הביא **ביערות דבש** (ח"א דרוש א ברכת אתה חונן) **מהזוה"ק**, שבדור הגאולה יהיו בישראל תלמידי חכמים רבים, וזה יהיה סימן לביאת המשיח, כי דור הדעה שהיה בימי משה ונגאל ממצרים הוא שיהיה בימי משיח, ועל כן נאמר (ישעיה יא, ט) "ומלאה הארץ דעה". [ודבר זה תואם ממש את דברי הגר"א שהובאו לעיל שבדור הגאולה "יהיו כל הנפלאות בתורה ויתבקע ימא דאורייתא"].

כתובת האתר: אודישן עילית, אסילת יוסף 3/10

טל' 08-9744220 © 153-89744220 op@

רעיונות ופיתוחים: rinuna@shtaygen.co.il

העלון מוקדש לע"נ: ר' בנימין בן משה ז"ל ❖ אהרן בן יהיא מעברי ז"ל ❖ יצחק בן טאוס סלמי ז"ל ❖ מרת סרה (שרה) בת רחמה ע"ה ❖ מרת צביה בת סרה ע"ה ❖ מרת רחל בת סאלחה ע"ה ❖ מרת נאזיה בת תאג'ה ע"ה ❖ מרת וואסינה בת סולטנה ע"ה ❖ ת.ג.צ.ב.ה

קורא נכבד! עלון זה מופץ בעותקים רבים בארץ ובעולם, אם ברצונך לזכות בהפצת תורה לאלפי קוראים מידי שבת בשבתו, ולהקדיש את העלון למשך חודש או שנה או באופן חד פעמי לברכה להצלחה ולרפואה או להבדיל לע"נ

נא פנה לפרטים בטל' 050-4191861

שיעורי הרב המחבר שליט"א בעיר רחובות: בימים א' עד ה' שיעור בגמרא הלכה ומוסר ככולל "שערים המצויינים" רח' הרוא"ה 17 בין השעות 10:30 - 11:30, וכן 15:30 - 16:30.

ובמרכז הרוחני "דרכי אמונה" רח' וינר 2 (מעל 'ברכת השם') ביום רביעי בין השעות 20:00 - 21:15 שיעור במסכת ברכות וכן מוסר ודרוש. וביום חמישי באותם שעות שיעור ב'אור החיים' הקד' בתוספת חידושים ופנינים מהפרשה (תפילת ערבית לאחר השיעורים).

לתאום דרשות ושיעורים נא ליצור קשר בטל' 050-4191861